

Natuursteenspecialist met een restauratiehart

Marcel Verkuijl van Ambiance Natuursteen is gespecialiseerd in de restauratie van

zwart marmeren schouwen. Hij vervangt ontbrekende delen en maakt indien nodig zelfs een volledige

kopie. Uitgangspunt van zijn werk is het vergroten van de monumentale beleving.

"Ik maak dus niet lukraak replica's; wat ik doe, moet de restauratie dienen. Ik kan bijvoorbeeld een kopie maken als in het ene deel van een kamer ensuite nog wel een schouw staat, maar zo'n zelfde schouw in het andere deel verloren is gegaan. In dat geval versterkt het maken van een kopie de monumentale beleving van het pand", doet Verkuijl zijn ethische normen uit de doeken. Ter plekke restaureren of nabouwen komt niet in Verkuijl op. "Daarvoor moet het allemaal veel te precies gebeuren. Ik demonteer de schouw en neem de delen mee naar mijn werkplaats. Al zou ik het willen, op locatie krijg ik de restauratie niet voor elkaar. Ik heb daarvoor echt mijn gereedschap en machines nodig. Als de schouw gerestaureerd is, wordt die op zo'n manier opgebouwd dat hij op een later moment weer makkelijk uit elkaar kan worden gehaald. Een recent voorbeeld is een middeleeuwse schouw die na restauratie moest worden teruggeplaatst in een originele Hollandse klokgevelwoning. Daarvoor heb ik roestvrijstalen verbindingen en natuurlijke kalkmortel gebruikt om de delen te bevestigen."

Schaars, maar niet 'op'

Over de vraag wat zijn meest bijzondere project was, hoeft de natuursteenspecialist niet lang na te denken: het voortdurende proces van

dat zwart marmer 'op' is en ook niet meer uit de oude groeves kan worden gewonnen. Verkuijl schijnt een ander licht op de zaak. "Het is schaars, maar niet op. In Frankrijk en België worden nog fraai bewerkte marmeren schouwen gedemonteerd uit woningen, deze komen dan in een gunstig geval op de markt, veelal met schade. Daar koop ik geregeld steen op, dat weer kan worden ingezet voor de restauratie van andere schouwen. En behalve dat er op die manier nog zwart marmer in omloop is, is er in België nog een groeve waar deze steensoort nog altijd uit tevoorschijn komt. Ik ben er begin 2012 zelf nog binnen geweest."

Inmiddels heb ik zo'n 500 schouwen staan

Zwart marmer is geen marmer

Midden in zijn verhaal maakt Verkuijl eventjes een pas op de plaats. Zwart marmer is namelijk officieel helemaal geen marmer. "Het is eigenlijk zwart natuursteen, een kalksteen. Kalksteen kristalliseert door druk en temperatuur en vormt dan marmer. In de volksmond wordt dat diepzwarte kalksteen 'zwart marmer' genoemd, zowel door

ook echt zwart is", vertelt Verkuijl. "Verwijder je de poetslaag, zoals ik wel eens doe tijdens de restauratie van een steen, dan zie je minimale witte lijntjes door de steen lopen. Hoe minder van die witte lijntjes, hoe hoger de kwaliteit van de steen." Zijn interesse in zwart marmer ontstond in de periode 1998-2010, de tijd dat Verkuijl in een allround natuursteenbedrijf werkte. "We maakten grafmonumenten, aanrechtbladen en onderdelen voor de bouw, zoals vensterbanken. Dankzij goede machines en de allround ervaring van mijn collega en mij konden we alles maken. Na mijn eerste paar jaren daar begon mijn voorkeur voor antiek marmeren schouwen. Het materiaal was schaars; de kleinste stukjes die over waren van een project, bewaarden we. Toen ik in België op een antiekmarkt een zwart marmeren schouw kocht, begon mijn verzameling. Inmiddels heb ik zo'n 500 schouwen staan. Die voorraad komt goed van pas nu ik als natuursteenspecialist mijn eigen bedrijf heb."

Restauratie-hart

Het komt ook voor dat Verkuijl op verzoek van de klant volledige schouwen plaatst, ook in gebouwen waar in het verleden helemaal geen schouw heeft gezeten. Daar heeft hij echter wel

restauratie en onderhoud van Kasteel Middachten in het Gelderse De Steeg.
"Daar restaureer ik natuurstenen elementen. Denk daarbij aan hondengraven, trappen, vloeren en wandcommodes. Schuren is daar uit den boze, gezien de historische waarde van het kasteel. En scheuren zijn verholpen door middel van lijm, om de oorspronkelijke steen te kunnen behouden."
Het verhaal doet de ronde

consumenten als door vakmensen."
Het zogenoemde zwarte marmer heeft een homogene structuur, dat wil zeggen dat er weinig licht gekleurde lijntjes doorheen lopen en er geen afdrucken van fossielen in zitten. "De essentie van zwart marmer is dat het na het polijsten

nadrukkelijk een 'maar' bij. Of eigenlijk, twee 'maren'. "De schouw in kwestie mag niet dermate bijzonder of van monumentale waarde zijn, dat 'ie beter tot zijn recht komt in een restauratieproject. Ten tweede moet de schouw passen binnen de stijl van de woning waar die moet worden geplaatst. Zo zie je maar weer, mijn hart ligt bij de restauratie."

